

ДО:

ДУБРАВКА ШУИЦА, ЗАМЕСТНИК ПРЕДСЕДАТЕЛ
„ДЕМОКРАЦИЯ И ДЕМОГРАФИЯ“ ЕК

ВЕРА ЙОУРОВА, ЗАМЕСТНИК ПРЕДСЕДАТЕЛ
„ЦЕННОСТИ И ПРОЗРАЧНОСТ“ ЕК

ЕЛИЗА ФЕРЕЙРА, КОМИСАР „СБЛИЖАВАНЕ И
РЕФОРМИ“ ЕК

НИКОЛА ШМИТ, КОМИСАР „РАБОТНИ МЕСТА И
СОЦИАЛНИ ПРАВА“ ЕК

ДИДИЕ РАЙНДЕРС, КОМИСАР „ПРАВОСЪДИЕ“ ЕК

ХЕЛЕНА ДАЛИ, КОМИСАР „РАВНОПОСТАВЕНОСТ“
ЕК

РЕНАТЕ УИНТЕР, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ЗА
ПРАВАТА НА ДЕТЕТО КЪМ ООН

ДУНЯ МИЯТОВИЧ, КОМИСАР ЗА ЧОВЕШКИ ПРАВА
КЪМ СЪВЕТА НА ЕВРОПА

МАЙКЪЛ О'ФЛАЕРТИ, ДИРЕКТОР НА
ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА ФУНДАМЕНТАЛНИ
ПРАВА КЪМ ЕК

ХЕНРИЕТА ФОР, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
УНИЦЕФ

МАРИ-ЛУИЗ КОЛЕИРО ПРЕКА, ПРЕЗИДЕНТ НА
ЮРОЧАЙЛД

МАРИЯ ХЕРЦОГ, ПРЕЗИДЕНТ НА ЧАЙЛД РАЙТС
КОНЕКТ

КАРОЛ ВЕЛЛАМИ, ПРЕЗИДЕНТ НА ЕКПАТ
ИНТЕРНЕТЕНЪЛ

10 декември 2020, София

ОТВОРЕНО ПИСМО

От 70 граждански организации в България по повод атаката срещу правата на децата по повод предложенията за изменения в Закона за закрила на детето

Уважаеми госпожи и господи, представители на международни и европейски институции,

Обръщаме се към вас, за подкрепа за каузата на правата на децата в България, които в последните три години системно се нарушават.

Конкретен повод за нашето писмо е внесения на 4 декември 2020 г. в Народното събрание на Република България законопроект за изменение и допълнение на Закона за закрила на детето с номер 054-01-111. Вносител е парламентарната група на ВМРО, част от управляващата коалиция в страната. Законопроектът, ако бъде приет, ще върне българското законодателство и практика за закрила на детето 20 години назад. Внесените предложения са в категорично противоречие с Конвенцията на ООН за правата на детето и разбирането за децата като субекти, личности и граждани, а не като нечия собственост.

Основните идеи на предложението за законодателна промяна са:

- В законопроекта се ограничават възможностите институциите да прилагат **базови стандарти за закрила правата на децата**. Нарушава се сериозно балансът и се залага противопоставяне на права на родители, настойници, попечители и правата на децата, които е в противоречие с всички международни документи за закрила на децата.
- Немотивирано се променя **дефиницията за „дете в риск“**, като базови критерии се подменят със субективни преценки.
- Принципът за спазване на **„най-добрия интерес на детето“** е заменен със спазване на **„традициите, добрите нрави и общоприетия морал в държавата“**, което противоречи не само на Конвенцията за правата на детето, но и на правото на ЕС.
- Подаването на **сигнал за опасност за детето** се обвързва с предварително подписана и нотариално заверена декларация за истинност, което повишава неимоверно бариерата за сигнализиране и на практика би провалило всеки опит на близки до семейството или детето лица, вкл. учители, съседни, приятели, да сигнализират институциите за закрила.
- Предвижда се **правата за отглеждане на дете да могат да се дават на трети лица** чрез нотариално заверена декларация, сякаш децата са недвижима собственост, която може да се преотстъпва за ползване.

Тази инициатива за законодателна промяна е част от поредица от действия, застрашаващи правата на децата в България. Националистически политически партии и популистки организации, често с политически цели превърнаха българското общество в обект на дезинформация и пропаганда, използвайки темата за закрилата на децата и свързаното с нея законодателство. В резултат българските детски правозащитни организации станаха обект на нападки, а отделни активисти са и системно оклеветавани в публичното пространство.

„Безспорен успех“ на атаките срещу правата на децата е решението на министър-председателя Борисов да прекрати процедурата по обсъждането на проект на Национална стратегия за детето 2019-2030 г. и дори многократно да изтъква в общественото пространство като положителен факт, че „Стратегия за детето няма“. Този акт пряко нарушава вътрешното законодателство на България (чл. 1, ал.3 от Закона за закрила на детето), което изрично предвижда приемането на тази стратегия от Народното събрание. Заедно с това, Българският премиер, легитимира твърденията на дезинформацията, въз основа на които беше прекратена процедурата по приемането на Стратегия.

Кампанията срещу правата на децата, заедно с постоянно отлаганите реформи, доведоха системата за закрила на детето в България до сериозна криза и на практика до спиране на прилагането на законоустановените мерки за закрила на децата в риск.

Негативните кампании и атаки срещу системата доведоха и до загуба на крехкия начален капацитет, започнал да се създава преди 20 години.

Уважаеми госпожи и господи,

Днес не само България, но и целият свят е поставен под сериозно изпитание по отношение на правата на човека, правата на детето и демократичните устои. С настоящото писмо бихме искали да ви алармираме за негативните промени в България, дори и след приемането на Резолюцията **на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България (2020/2793(RSP))**.

Призоваваме ви, всеки един в своята компетентност да се противопостави решително и отговорно както на опитите за прокарване на политики за ограничаването човешките права в страните членки на ЕС, така и специално по отношение на детските права. Нещо повече, ключова мярка е адресирането на конспиративните теории и пропагандата по отношение на детските права като част от политиките за ограничаване на разпространение на фалшиви новини. Нека институциите и организациите, които ръководим, да носим отговорност за публичните интереси на нациите и да създаваме политики и мерки, които да гарантират правата на децата и останалите уязвими членове на обществото.

Трябва заедно да поставим в сърцето на нашите демокрации политиките за децата ни!

С уважение:

Национална мрежа за децата

БНК „Заедно за децата“

Сдружение „Алианс на българските акушерки“

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“

Фондация „АСИСТ – Помагащи технологии“

Сдружение „Европейски пространства 21“ – Русе

Сдружение за педагогическа и социална помощ за деца – ФИЦЕ – БЪЛГАРИЯ

Сдружение за споделено учене ЕЛА

Сдружение инициатива за развитие „Кърджали решава“

Фондация „Бикоуз в помощ на благотворителността“

Български център за нестопанско право

Български дарителски форум

Сдружение „Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве“

Български фонд за жените

Български хелзинкски комитет

Център за междуетнически диалог и толерантност АМАЛИПЕ

Сдружение „Дете и пространство“
Конкордия България
Сдружение „Съучастие“ – Варна
Фондация „Дечица“
Фондация „Детски книги“
Сдружение „Деветашко плато“
Екологично сдружение „За Земята“
Женско сдружение „Екатерина Каравелова“ – Силистра
Сдружение „Еквилибриум“ – Русе
Фондация „За Нашите Деца“
Фондация „За Доброто“
Фондация „Джендър алтернативи“
Фондация „Три“
Фонд ИГА – Пазарджик
Сдружение „Бъдеще за децата“
Фондация „Бъдеще“ – Ракитово
Хабитат България
Фондация „Здраве и социално развитие“
Фондация „Хестия“
Сдружение „Надежда 2002“
НСНЦ Инициатива Родопска планина 21 век
Институт за прогресивно образование
Международна социална служба
Сдружение „ЖАНЕТА“
Фондация „Карин дом“ – Варна
Фондация „КУЗМАНОВ“
Фондация „Право и Интернет“
Фондация „Заслушай се“
Фондация „Светът на Мария“
Фондация „Мисия криле“ – Стара Загора
Национална асоциация на ресурсните учители

Народно читалище „Бъдеще сега 2006“
Клуба на НСО – Търговище
Сдружение „Шанс и закрила“ Хасково
Сдружение „Организация Дром“ – Видин
Фондация „Партньори – България“
Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“
РФ „Искра“ – Шумен
Сдружение „УСМИВКА“ – Бургас
Институт по социални дейности и практики
Сдружение „Социален диалог 2001“
SOS Детски селища България
Сдружение Спина бифида и хидроцефалия-България
Фондация „Заедно в час“
Фондация „Сийдър“
Фондация „Едно сърце“
СНЦ „Заедно за по-добро бъдеще – Средец“
Фондация „Работилница за граждански инициативи“
Фондация за децата в риск по света
Сдружение „ИМКА“ Габрово
Фондация „ПУЛС“ – Перник
Фондация ДООИТ – София
Асоциация „Родители“
Асоциация „Анимус“